

I.4. SPOLOČNÁ VÍZIA PRE TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ

Vízia definuje predstavu o budúcom smerovaní a postavení školy. Odpovedá na otázku: „Kam sa chceme, alebo by sme sa chceli dostať? Čo máme robiť, alebo by sme mali robiť? Akí by sme mali, alebo chceli byť?“ Vízia je čiastočne racionálna a čiastočne emocionálna. Vízia hľadá do budúcnosti. Aby sa vízia pretavila do súčasnosti má škola zadefinované aj poslanie.

Pri definovaní poslania je potrebné:

- pochopiť a definovať, prečo existujeme a čo v skutočnosti robíme, aké sú očakávania a potreby zákazníka, aké činnosti a metódy používame aby sme naplnili jeho očakávania, aké hodnoty budeme zdieľať
- rozhodnúť, že to chceme zmeniť
- aký je náš strategický zámer a konkrétne budúce ciele dôležité pre realizáciu vízie a poslania

V modernej SOŠ, ktorá je riadená participatívne a má tímovú organizačnú štruktúru je formulovanie spoločnej vízie, poslania a hodnôt súčasťou riešiteľských stretnutí, ktorých sa zúčastňujú zamestnanci školy – tímlídri jednotlivých tímov, členovia tímu, ktorí majú rozšírené kompetenčné portfólio o také schopnosti, ako je napr. fundraisingové myslenie, kompetencia k projektovému riadeniu, kompetencia k vzťahovému marketingu a iné.

Trvalo udržateľný rozvoj je možný ak je vízia zdieľaná. Zdieľaná vízia predstavuje spoločne formulované princípy, s ktorými sa stotožňujú zamestnanci školy, žiaci, rodičia a v neposlednom rade aj sociálni partneri. Vízia školy má tak veľký mobilizačný potenciál.

Dobre zadefinovaná a zdieľaná vízia školy má výrazný vplyv na:

- ďalší rozvoj školy
- záujem žiakov o štúdium
- záujem rodičov o zapojenie sa do výchovno-vzdelávacieho procesu
- záujem zamestnávateľov spolupracovať so školou

Príklady z praxe:

Kroky na definovanie spoločnej vízie v modernej SOŠ:

Pre zapojenie je potrebné vytipovať členov riešiteľského tímu a vytýčiť čas realizácie riešiteľskej porady.

Osvojiť si princípy realizácie: nie sme rušení a nie sme obmedzovaní v názoroch a návrhoch. Každý návrh je vítaný. Členovia riešiteľského tímu sú rovnocenní partneri.

Stretnutie vedie (facilituje) jeden člen tímu alebo prizvaný facilitátor z externého prostredia. Pracujú so súborom výrokov o prioritách – hodnotách školy. Výroky sú rozdelené do skupín (kategórie výrokov). Výsledkom stretnutia je stanovanie spoločnej vízie SOŠ. V prvom kole si zamestnanci samostatne vyberajú 10 výrokov, ktoré najpresvedčivejšie, z ich pohľadu, charakterizujú modernú SOŠ. Nasleduje diskusia vo dvojici a neskôr v tíme o prezentovaných výrokoch. Po spoločnej analýze výrokov prichádza fáza syntézy a vytvorenie spoločnej vízie školy. Vízia sa následne komunikuje interne a externe.

Príklad z praxe:

NIEKTORÉ PRÍKLADY HODNÔT SOŠ

- **Spolupráca** - Žiaci sa učia nielen v škole ale najmä mimo školy. Škola je otvorená všetkým subjektom, ktoré napomáhajú pripraviť žiakov na vstup do života. Preto sa škola snaží vnieť tento svet do jej vnútra a naopak to čo sa deje v škole von do sveta. Škola spolupracuje so ZŠ, ostatnými SOŠ, rodičmi, zamestnávateľmi a sociálnymi partnermi, zahraničím. Škola vyhľadáva príležitosti na čo najväčšiu otvorenosť, je v komunite a komunita je v škole.
- **Sme jeden tím** - Zapájame žiakov, zamestnancov a sociálnych partnerov do systému tvorby koncepcie a ďalšieho rozvoja školy. Každá aktivita žiakov, pedagógov, rodičov, zamestnávateľov a sociálnych partnerov je vítaná a podporovaná. Skúšame nové veci. Veríme, že sa dajú veci zmeniť k lepšiemu.
- **Zodpovednosť** - bez zodpovednosti nie je sloboda. Všetko, čo sa deje v škole je zodpovednosťou všetkých aktérov, ktorí sa na tomto dianí zúčastňujú. Žiaci majú zodpovednosť za svoje vzdelanie a budúci život.
- **Optimizmus** - Neexistuje problém je len situácia, ktorá musí byť vyriešená. Z každej takej situácie si vieme zobrať ponaučenie.
- **Podpora a vzájomná dôvera** - Podporujeme otvorenosť k podnetom, novým nápadom zo všetkých strán, Riešime spoločne aj nepríjemné veci a dôverujeme si. Nebojíme sa hovoriť pravdu, priznať chyby, dávame si spätnú väzbu a prijímame ju ako priestor na zlepšenie. Pomáhame si navzájom. Vytvárame priestor na sebarealizáciu pre všetkých.
- **Morálka a občianstvo** - Vychádzame z morálnych princípov: rešpektovať druhého, navzájom si pomáhať, nekradnúť, neohovárať, dodržiavať dohody.

Trvalý rozvoj organizácie je v modernej SOŠ filozofia každodenného fungovania každého jednotlivca. Je to nikdy nekončiaci proces, ktorý je v úzkom spojení so zdieľanou, spoločnou víziou školy, s tímovou organizačnou štruktúrou, s participatívnym štýlom riadenia a s prijatím koncepcie školy ako učiacej sa organizácie.

Ako to podporiť:

- Vytvoriť bezpečné prostredie a pozitívnu sociálnu klímu pre návrhy, nápady, inovácie, autonómiu.
- Podporiť záujem zamestnancov, žiakov, rodičov a sociálnych partnerov podieľať sa na rozvoji školy.
- Zaviesť systém na ocenenie inovatívnej a tvorivej práce, prínosu k napĺňaniu vízie, poslania, hodnôt a cieľov.

I.5. ŠKOLA - UČIACA SA ORGANIZÁCIA

Prijatie filozofie učiacej sa spoločnosti do každodenného života školy je podmienkou pre moderné riadenie a zabezpečenie trvalého rozvoja školy. Trh práce, vývoj v oblasti vedy a techniky, spoločenský život prechádzajú zmenami a majú vplyv na vyvolanie potreby inovácie vo vnútornom a vonkajšom prostredí školy. Tieto zmeny (inovácie) vyžadujú nové vedomosti, schopnosti a zručnosti. Čím rýchlejšie sa ľudia v organizácii s novými vedomosťami a kompetenciami oboznámia, tým rýchlejšie dokážu do organizácie zavádzať nové trendy, výzvy, príležitosti... Učiacia sa organizácia to sú predovšetkým ľudia vo vnútri organizácie, ktorí spolupracujú a celoživotne rozširujú svoj kompetenčný profil.

„Učiacia sa SOŠ“ umožňuje všetkým svojim zamestnancom a žiakom kontinuálny osobnostný rozvoj. Podporuje a rozvíja tzv. študijnú autonómiu (aby sa jej aktéri chceli a vedeli učiť).

Škola má zavedený prenos informácií zo všetkých aktivít, ktorých sa v externom prostredí zúčastňujú zamestnanci, ale aj žiaci školy. Ide napr. o účasť na vzdelávaní, projektoch, benchmarkingové návštevy v podobných typoch organizácii, ale aj u sociálnych partnerov organizácie. Benchmarking predstavuje referenčné kritériá, je štandardnou metódou zhromažďovania a informovania o hlavných operačných údajoch spôsobom, ktorý umožňuje príslušné porovnanie plnenia úloh rôznych organizácií a programov s ohľadom na budovanie Best Pracice. Tento prenos informácií sa realizuje prostredníctvom workshopov, prezentácií, ukážkou nových metód, poskytnutím materiálov, vytvorením internej knižnice a podobne.

Zo skúseností získaných počas týchto aktivít účastníci prinášajú a vytvárajú stimuly pre inováciu postupov v rámci pedagogickej činnosti. Tak sa podporuje vzájomný rozvoj vo vnútri školy.

Ako to podporiť - príklady:

- Informačné stretnutia po každej aktivite realizovanej mimo pôdy školy (účasť na vzdelávaní, workshope, konferencii atď.).
- Pravidelné stretnutia s odborníkmi z iných organizácií (školy, zahraničie, zamestnávateľia...).
- Zaviest' pravidelné prezentácie zamestnancov na poradách na rôzne témy týkajúce sa novinek z praxe.
- Podporiť vytvorenie pedagogických klubov, kde sa hospitujú rôzne aktivity a poskytuje sa spätná väzba.
- Podpora rozvoja cieľovej skupiny zamestnancov v kompetenciách podporujúcich prenos informácií, viest' (facilitovať) workshop.

Príklad z praxe:

Vytvorenie pedagogických klubov, ako prostredia pre vzájomné stretávanie sa zamestnancov školy s cieľom zdieľania skúseností z implementácie inovácií do edukačného procesu.

Pedagogické kluby majú rôzne zameranie, napríklad:

- Pedagogický klub informačnej spoločnosti, práca 4.0
- Pedagogický klub profesijného rozvoja v oblasti digitálnej gramotnosti
- Pedagogický klub podpory sprevádzania žiaka SOŠ

Príklad plánu činností pedagogického klubu:

Zdieľanie inovácií v oblasti rozvoja gramotnosti a kľúčových kompetencií žiakov:

September
2019

2 stretnutia

Program: predstavenie plánu činností, rozpis štúdia odbornej literatúry, dynamická pedagogická diagnostika za jednotlivé vzdelávacie oblasti. Výmena skúseností s aplikovaním nových progresívnych metód výučby, zisťovanie záujmu o implementáciu inovatívnych metód do didaktických jednotiek v rámci didaktickej analýzy učiva v rôznych vzdelávacích oblastiach. Využitie didaktickej techniky - príprava a prezentácia analýz.

Oktober
2019

2 stretnutia

Program: diskusia k odbornej literatúre, diskusia k výsledkom pedagogickej diagnostiky, tvorba inovatívnych materiálov a výučba novými metódami a formami. Zavedenie metódy sprevádzania do každodennej pedagogickej praxe.

Téma 2 - Problémy vo vzdelávaní žiakov - identifikácia problémových situácií, diskusia k téme hľadanie príčin a možností posilnenia protektívnych faktorov. Motivačné faktory a ich vplyv na rozvoj kľúčových kompetencií žiakov (dôraz na prácu s textom a rozvoj kritického myslenia).

November
2019

2 stretnutia

Program: zdieľanie skúseností z implementácie nových metód a foriem výučby, návrhy na opatrenia, tvorba prvých Best Practice. Zásady tvorby Best Practice, práca s odbornou literatúrou.

Implementácia taxonómie SOLO v jednotlivých vzdelávacích oblastiach s cieľom rozvoja čitateľskej gramotnosti a kritického myslenia naprieč vzdelávacími oblasťami.

December
2019

2 stretnutia,

Program: nový rozpis štúdia odbornej literatúry, spolupráca učiteľov, výmena skúseností, tvorba spoločných inovatívnych materiálov pre vedenie integrovanej tematickej výučby.

Implementácia metódy premostenia v rámci vzdelávacích oblastí, ako medzinárodne uznávanej metódy k zvýšeniu úrovne kľúčových kompetencií žiakov, výmena skúseností.

Didaktický prístup OMČ (obsah, myšlienky, činnosti) a korigovaná prax.

Tvorba Best Practice za jednotlivé vzdelávacie oblasti.

Cieľom pedagogického klubu je podpora rozvoja gramotnosti a kritického myslenia v rámci každej zo vzdelávacích oblastí, ako prierezovej témy a tiež „sprístupnenie“ kľúčových kompetencií pre 21. storočie v cieľovej skupine pedagogický a odborný zamestnanec školy.

I.5.1. Best Practices ako súčasť procesu **zvyšovania kvality v SDV**

Moderná SOŠ využíva Best Practices vo svojej každodennej práci. Best practices poukazuje, vysvetľuje a zdieľa techniky, metódy, procesy, aktivity prostredníctvom ktorých škola porovná svoje stanovené ciele a metódy v rôznych oblastiach jednak s tradičným prístupom a jednak s okolím.

Príklad dobrej praxe je účinnejší (menšia námaha) a efektívnejší (kvalitnejšie výstupy a menšie náklady) spôsob dosahovania zmien a cieľov.

V oblasti vzdelávania využíva moderná SOŠ Best Practice ako:

- efektívnejšie vzdelávanie
- zdieľaný dokument o konkrétnej úspešnej pedagogickej činnosti
- vhodný námet rozvoja komunitného života školy
- príležitosť učiť sa od iných a využívať nápady, ktoré sa osvedčili ako napríklad:
 - netradičné formy pedagogickej práce
 - čiastkové vyučovacie aktivity
 - školské projekty
 - nové organizačné formy výučby
 - nové spôsoby hodnotenia žiakov
 - autoevalvačné aktivity školy
 - príklady aktivít z oblasti komunitného života školy
- námety pre tvorbu Best Practice v odbornom vzdelávaní a príprave (SDV):
 - stratégia vzdelávania v odbornom výcviku
 - implementácia prierezovej témy v odbornom výcviku
 - popis modelovej vyučovacej hodiny odborného výcviku
 - motivácia žiakov v odbornom vzdelávaní a príprave
 - spôsoby hodnotenia žiakov v OVP

Škola popisuje a uchováva dobrú prax. Je to prostriedok komunikácie medzi odborníkmi v danej oblasti.

Príklad z praxe:

odporúčaná štruktúra Best Practices:

Názov: stručný, výstižný, zrozumiteľný. Vhodný je aj podnázov.
Meno a priezvisko autora, titul:
Názov a adresa školy:
Kľúčové slová: významné slovo alebo slovné spojenie, zvyčajne vo formalizovanej podobe.
Stručná anotácia: stručný a výstižný popis príkladu dobrej praxe (obsah príspevku), nie viac ako 600 znakov.
Kontext: priestor, v ktorom je ukážka zrealizovaná (škola, odbor vzdelávania, ročník, klíma triedy, počty žiakov a pod.)
Ciele: cieľ prezentovaného príkladu.
Realizácia: popis priebehu realizovaného príkladu. • rozpis času, • použité metódy, • aké prekážky bolo potrebné prekonať. Z popisu by mala byť zreteľná činnosť učiteľa a činnosť žiakov.
Výsledky: zhrnutie, zhodnotenie dosiahnutých cieľov.
Didaktické prostriedky:
Použitá literatúra a zdroje:
Prílohy: odporúčame, aby prílohy nemali väčší rozsah ako samotná dobrá prax.

Príklady podporných opatrení pre rozšírenie portfólia aktivít školy ako „učiacej sa organizácie“:

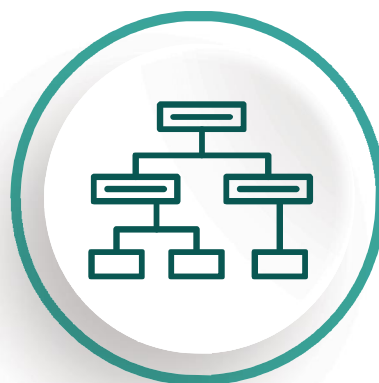
- Vytvorenie tzv. pedagogických (odborných, špecializovaných a i.) klubov s jasným cieľom, zameraním, plánom a s pravidelnou účasťou členov tímov školy na aktivitách klubu.
- Tvorba platformy Best Practices zvyšovania kvality OVP,
- Tréningy pre konzultantov/koučov pre sledovanie procesov zmeny.

Indikátor 2.

VÝCHOVNO VZDELÁVACÍ PROCES

výučovacie metódy

princípy výchovy
a vzdelávania

Indikátor 2.

organizačné formy
edukácie

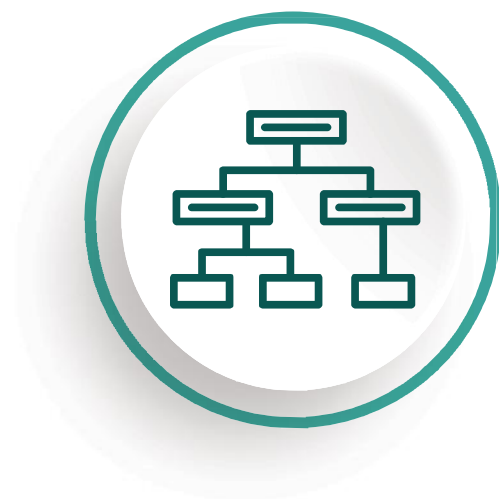

konceptia profesie
a ŠkVP

Súčasný stav:

- Prevláda izolovaná výučba jednotlivých predmetov, nedochádza k prepojeniu výučby s profesijným rozvojom žiaka a k rozšíreniu jeho kompetenčného profilu.
- Učiteľ /inštruktor len výnimočne poskytne diferencovanú podporu výkonu žiaka.
- V strede záujmu vyučovacieho procesu je inštruktáž na úkor aktívneho učenia sa žiaka.
- Stále prevládajú jednosmerné vyučovacie metódy, súčasná pestrá škála metód nie je dostatočne implementovaná do pedagogickej praxe. Učitelia /inštruktori sa často spoliehajú na veľmi malé množstvo vysoko štandardizovaných metód.
- Učenie sa príliš zameriava na tradičnú „náuku o technológii“ predkladanú metódou, v ktorej centre pozornosti je učiteľ.
- Vedenie vyučovacieho procesu a reálne pracovné situácie sa podstatne odlišujú. Žiaci nevedia ako aplikovať učivo v praxi. Vyučovacie hodiny začínajú „in medias res“ – látkou, ktorá má byť prebratá.
- Vyučovací proces prebieha v príliš priamočiarych a silne štruktúrovaných dráhach, ktoré ponechávajú malý priestor pre samostatné učenie.
- Žiak je v pozícii konzumenta predkladaných informácií a nie je schopný samostatného nezávislého učenia sa. Informácie prijíma pasívne.
- Prevláda minimálna výmena informácií a zdieľanie skúseností, izolovanosť.
- Koordinácia vyučovacieho procesu medzi školou a firmou je často výsledkom náhody, čo má vplyv na kvalitu prípravy žiaka a jeho úspešné uplatnenie v živote.
- Hodnotenie je zúžené na známkovanie žiakov a je izolované na daný predmet.
- Informácie o žiakoch sú zúžené najmä na žiakov s výchovnými problémami.
- Zo strany vedenia školy je nízky záujem a nízka podpora záujmu pedagógov o inovácie v rámci edukácie žiakov.
- Pedagogickí zamestnanci, ktorí majú rozšírený kompetenčný profil o ďalšie dôležité schopnosti z pohľadu dnešnej doby (kompetencia k strategickému mysleniu, kompetencia k motivovaniu kolegov, marketingovému mysleniu, k fundraisingovému mysleniu a iné) sú v situácii „osamelých bojovníkov“.

2.1. PRINCÍPY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA V MODERNEJ ŠKOLE:

PRÍKLADY PRINCÍPOV V MODERNEJ ŠKOLE

- **Každý človek je jedinečný**
Každý človek má svoju osobnosť. Má svoje silné a slabé stránky, túžby, ciele, potreby. Každý sa učí a vyvíja inak. Identifikujeme a rešpektujeme tieto rozdiely a na základe toho ich rozvíjame.
- **Každý človek sa chce a je schopný sa učiť a vzdelávať**
Motivujúce prostredie - bezpečné prostredie pre osvojovanie si nových zručností, schopností a vedomostí. Motivácia žiaka k štúdiu je prvoradá. Uvedomujeme si, že každý žiak má rôznorodé domáce podmienky na štúdium. Rozvíjame žiakov tak, aby mali rovnaké podmienky.
- **Sprevádzajúce prostredie**
V centre záujmu je žiak. Sprievodcom je každý zamestnanec školy, inštruktor. Jeho rolou je viesť, usmerňovať, ukazovať cieľ, byť vodidlom, pohnútkou, pobádať. Úlohou sprievodcu je, aby bol nápomocný žiakovi rozvíjať sa, zhodnotiť jeho prácu, správanie, oceniť čo sa mu podarilo a pomohol mu nájsť cestu k zlepšeniu. Pri sprevádzaní sa zameriavame nielen na výsledky a znalosti, ale aj na samotný proces učenia. Podporujeme u žiakov sebahodnotenie a samostatnosť. Venujeme dostatok času individuálnym rozhovorom, definovaniu cieľov rozvoja a vedieme ich k zodpovednosti.
- **Sebamotivácia a sebadisciplína**
Pre život je dôležité vedieť si zorganizovať svoj život, dať mu cieľ a štruktúru. Nevnučujeme žiakom ciele a záujmy ale vedieme ich (pomáhame im), aby si budovali svoj vlastný systém.
- **Progresívne metódy učenia a rozvoja**
Koncipujeme hodiny tak, aby žiakov zaujali. Zapájame ich a podnecujeme kreativitu. Rozvíjame žiakov v súvislostiach. Vyučovanie je prepojené na prax. Prevláda integrovaná výučba, ktorá je založená na rozvoji medzipredmetových vzťahov a spájaní teoretických činností s praktickými, s cieľom rozvíjať kompetenčný profil žiaka.

- **Zodpovednosť sám za seba**

Hlavným aktérom učenia je žiak. Vedenie a pedagogický zbor si uvedomujú, že sa musia aj oni neustále rozvíjať. Základným princípom je: „**my vieme, že toho ešte veľa nevieme**“.

- **Aktivita a reakcia na zmeny**

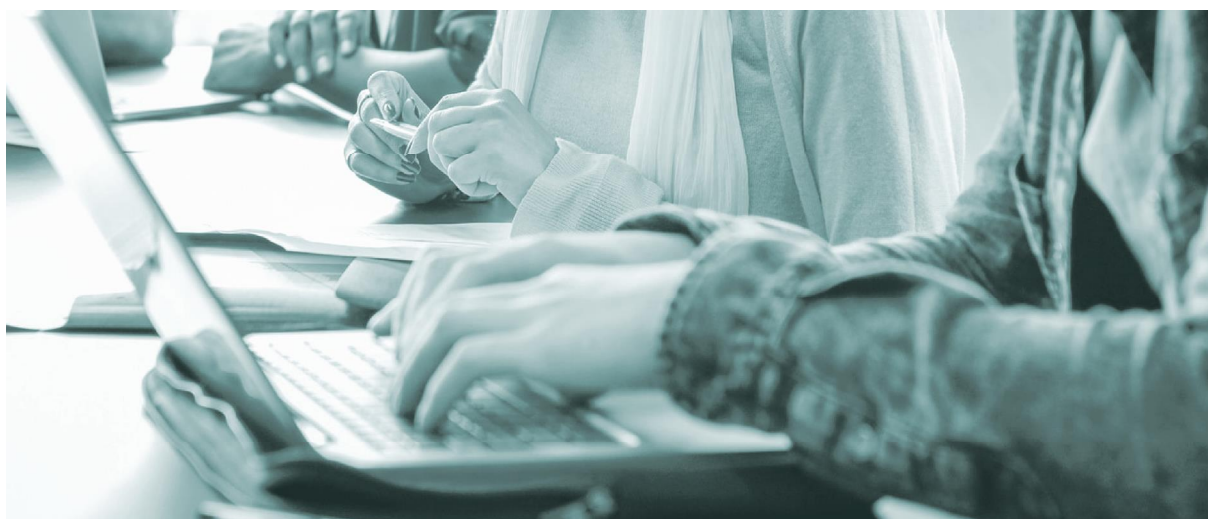
Každá aktivita žiakov, pedagógov, rodičov, zamestnávateľov a sociálnych partnerov je vítaná a podporovaná. Skúšame nové veci. Veríme, že sa dajú veci zmeniť k lepšiemu. Podporujeme modernizáciu výučby s aktuálnymi požiadavkami spoločnosti na kompetenčný profil absolventa.

- **Autenticita**

Učivo je predkladané autentickým spôsobom, žiaci sa aktívne zapájajú do riešenia problémových situácií, s ktorými sa stretávajú v odbornej praxi.

V modernej SOŠ je vyučovací proces nastavený tak, že:

- umožňuje žiakom zapojiť sa do spoluvytvárania príležitostí k učeniu sa a nenúti ich k tomu, aby len mechanicky preberali myšlienky a názory učiteľa.
- podporuje samostatné, nezávislé učenie žiaka, ale aj poskytuje príležitosti k vytvoreniu si vlastného vzdelávacieho prostredia.
- rozvíja osobné a sociálne kompetencie, ktoré podporujú tímovú spoluprácu a nezávislé učenie.
- potenciál každého žiaka je identifikovaný a rozvíjaný na želanú úroveň v súlade s požiadavkami praxe
- koncepcia tematického celku učiva je implementovaná v súlade so stanoveným vzdelávacím programom a súčasne existuje projekt tematického celku, ktorý je základom pre výučbu.
- učitelia implementujú do pedagogickej praxe komplexný prístup k žiakom. Pre podporu rozvoja žiaka je k dispozícii „sada úloh“, ktorá reflektuje rôzne situácie z profesijného zamerania žiaka.

2.2. VYUČOVACIE METÓDY

Metóda je cesta k cieľu, rozhodujúci prostriedok k dosahovaniu očakávaných výstupov každej uvedomelej činnosti. Vyučovací metóda podporuje cestu k naplneniu cieľov vyučovania. Je to koordinovaný systém činností učiteľa a žiakov, ktorý je zameraný na dosiahnutie edukačných cieľov pri dodržaní didaktických zásad.

Moderná SOŠ vníma metódu vyučovania ako systémový prvok vyučovacieho procesu, ktorý:

- je dynamicky prepojený so všetkými ostatnými didaktickými kategóriami
- pedagógovia používajú aktivizujúce metódy, ktoré umožňujú uplatniť koordináciu činností žiaka a učiteľa
- je zameraný na naplnenie poslania a cieľa SOŠ
- sprevádza žiaka SOŠ počas jeho štúdia ku kompetencii kariérovej zrelosti
- vychováva, rozvíja a vzdeláva mladých ľudí 21. storočia

Aktivizujúce metódy

Moderná škola aplikuje pri výchove a vyučovaní metódy, ktoré rozvíjajú osobnosť žiaka. Dôležitým predpokladom harmonicky rozvinutej osobnosti je zodpovednosť za to aký som. Učitelia vedia, že dôležitým predpokladom rozvoja osobnosti je **aktivita**.

Zapájajú žiakov aby vynaložili úsilie, mobilizovali psychické sily a angažovane sa zapájali do činnosti. Činnosťou sa pritom na modernej SOŠ myslí nielen učebný proces, ale akékoľvek činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju žiaka a školy.

Ide predovšetkým o vytváranie pozitívnych postojov k školskej práci.

Okrem uvedenej aktivity, samostatnosti a angažovanosti žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese, zameriava pozornosť aj na:

- rozvoj tvorivosti žiakov,
- produktivitu myslenia,
- rozvoj kritického myslenia,
- schopnosť kooperovať,
- sústrediť sa,
- tvoriť rozhodnutia,
- prezentovať vlastný názor a vedieť ho obhájiť, schopnosť komunikovať,
- ďalšie schopnosti vedieť aplikovať v praktickom živote.

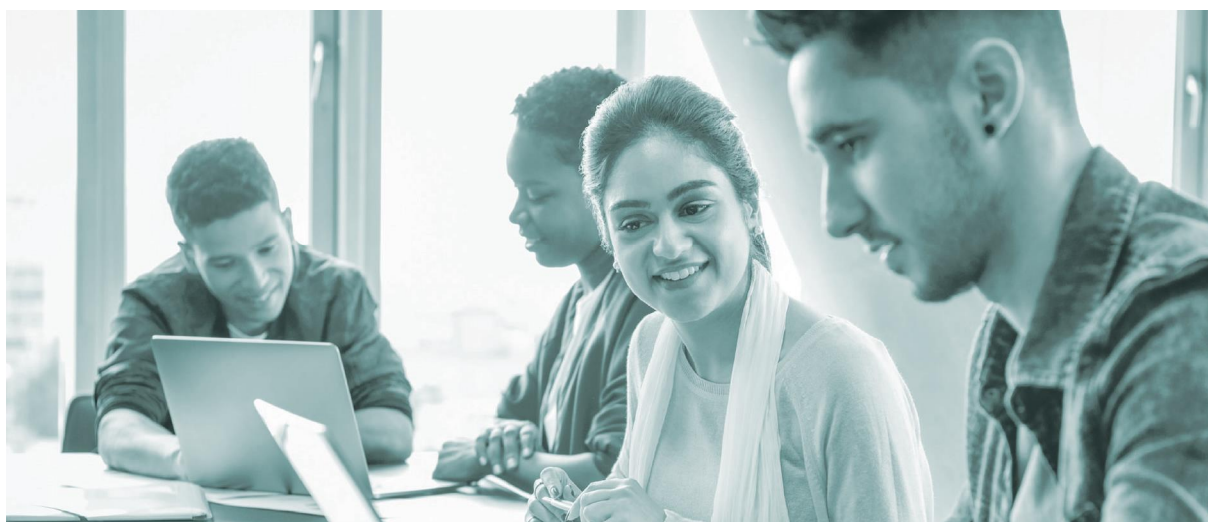
Aktivizujúce metódy a zapájanie žiakov sú alfou a omegou výučby a znižujú pasívne prijímanie informácií zo strany žiakov.

Príklad aktivizujúcich metód:

- diskusné,
- situačné,
- inscenačné,
- skupinové,
- didaktické hry,
- projektová metóda,
- problémové vyučovanie,
- techniky brainstorming, brainwriting
- pojmotvorné učenie
- myšlienkové mapy
- metódy kritického myslenia
- atď.

Dôležitým prvkom akejkoľvek aktivizujúcej metódy je **spätná väzba a definovanie ďalších krokov (cieľov) na rozvoj**. Spätná väzba je zameraná nie na kritiku dosiahnutého výsledku, ale najmä na spôsob práce a ďalšie kroky na zlepšenie. Je vzájomná a prebieha v rovine žiak – učiteľ.

2.3. ORGANIZAČNÉ FORMY EDUKÁCIE

Organizačnou formou vyučovania rozumieme spôsob usporiadania celého vyučovacieho procesu, jeho zložiek a vzájomné väzby v čase a priestore (Mazáčová, 2008).

Medzi základné kritéria, ktoré umožňujú posúdiť efektívnosť zvolenej organizačnej formy edukácie patria:

- Systematický prístup k plánovaniu a riadeniu edukačného procesu, tvorba didaktickej analýzy učiva
- Hodnotenie výučby ako systému
- Účelnosť usporiadania jednotlivých zložiek výučby

Medzi najefektívnejšie organizačné formy z pohľadu komplexného osobnostného rozvoja žiaka a jeho **prípravy na povolanie**, patria:

- Skupinové a kooperatívne organizačné formy vyučovania
- Projektové vyučovanie
- Exkurzie
- Otvorené vyučovanie

Základná charakteristika sprevádzania:

Sprevádzanie je:

- Zamerané na všetkých žiakov
- Poskytuje sa systematicky
- Obojstranná pedagogická komunikácia, podporujúca partnerský prístup, zvyšuje spoluprácu všetkých aktérov výchovy a vzdelávania
- Nedirektívna metóda so seba-aktualizačnou tendenciou.
- Metóda podporujúca rozvoj kompetencií dôležitých pre uplatnenie sa v živote profesijnom aj osobnom
- Poskytuje sa priamo v prostredí – praktická skúsenosť

Charakteristickým znakom sprevádzania je dôvera v potenciál každého žiaka, rešpekt k jeho jedinečnosti.

Sprevádzanie kladie dôraz na znalosti a skúsenosti žiaka a poskytuje nové možnosti k ich zlepšeniu, podporuje aktivitu a rozvíja schopnosť tímovej spolupráce.

V modernej škole sa pedagóg mení na sprievodcu. Jeho úlohou je žiakov sprevádzať a podporovať nie rozhodovať a prikazovať.

Sprevádzanie

Sprevádzanie - pedagogická metóda, založená na:

- dôvere v potenciál každého žiaka,
- individuálnom prístupe učiteľa k žiakovi, na ich vzájomnej spolupráci s cieľom rozvinúť u žiaka také kompetencie, ktoré sú potrebné pre uplatnenie sa v živote aj v práci

Učiteľ sa mení z poskytovateľa informácií na iniciátora zmien v osobnosti žiaka,

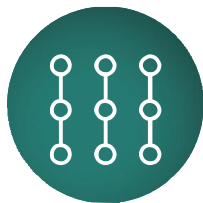
- pomáha žiakom nachádzať riešenia
- aktivizovať vlastné zdroje
- rozvíja iniciatívnosť, samostatnosť, tvorivosť

Aplikujú sa nové aktivizujúce metódy a formy výuky,

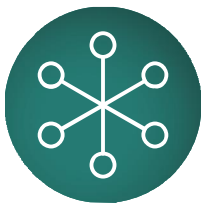
- motivácia k povolaniu, zmena vedenia vyučovania
- tvorba učebného plánu s dôrazom na odborné a kľúčové kompetencie žiaka
- medzi-predmetový rozvoj potrebných predpokladov

Sprevádzanie

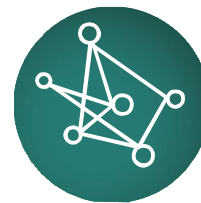
- Je **systémový prístup** zameraný na výchovu a rozvíjanie kompetencií v súlade s reálnymi požiadavkami trhu súvisiacich s pripravenosťou absolventov SOŠ do zamestnania a na prevzatie zodpovednosti za vstup do osobného života
- Je **služba** poskytovaná v rovnako všetkým žiakom
- Je **orientované na praktické skúsenosti** dôležité pri rozvoji osobnosti, týkajúce sa prípravy na povolanie
- **Zohľadňuje potreby a predpoklady jedinca** - žiaka (jeho záujmy, schopnosti, zručnosti...) a zároveň zohľadňuje aj potreby celej spoločnosti
- **Realizujú ho všetci pedagogickí a odborní zamestnanci** školy v spolupráci so zamestnávateľmi a rodičmi

Žiaci aj učitelia pracujú s potrebnými predpokladmi, identifikujú ciele rozvoja, dávajú si vzájomne spätnú väzbu definujú ďalšie kroky rozvoja

Učitelia pracujú v tímoch, zdieľajú navzájom skúseností z implementácie nových metód a foriem výučby pri implementácii sprevádzania

Priebežná koordinácia výuky so sociálnymi partnermi SOŠ (firmy, ZŠ, a ďalšie inštitúcie)

Aktivity pri zavedení modelu sprevádzania 2018-2020

Vytvorenie pracovných tímov sprevádzania na SOŠ a plán práce tímu

- Realizácie motivačných rozhovorov s vybranými žiakmi v jednotlivých ročníkoch.
- Vypracovanie popisu kompetencií pre žiakov 2.3.4. ročníkov.
- Realizácia skupinovej výučby vo viacerých predmetoch – medzipredmetová výuka (Odborné a všeobecné predmety).
- Realizácia pozorovania vybraných kompetencií a vyhodnotenie pedagógmi zapojenými do sprevádzania (sebaprezentácia a komunikácia, spolupráca pri riešení úloh, samostatné riešenie úloh, praktické myslenie).
- Vypracovanie sebahodnotiacich dotazníkov na sledované kompetencie a zisťovanie silných stránok.
- Realizácia modelovej hodiny s prvkami sprevádzania.
- Počas COVIDu – aktivity na zapojenie žiakov a učiteľov (otvorené hodiny, získavanie spätnej väzby cez poooling, licencia na webex meeting, prieskum čo by žiaci potrebovali, či im vyhovuje spôsob vyučovania, rýchlosť, čas hodiny, čo by zmenili a pod.
- Záverečné hodnotenie žiaka na základe sebahodnotenia žiaka a učiteľov.

Ako to podporiť:

- Zaviesť organizačnú formu sprevádzanie a implementovať ju do procesu výuky ako metódu výchovy a vzdelávania žiakov na SOŠ.
- Pripraviť podporný materiál na podporu sebarozvoja učiteľov (natočenie vzorovej hodiny s prvkami sprevádzania).
- Vytvoriť tím na realizáciu vyškolovania kľúčových pedagógov zo SOŠ ,ktorí by ďalej zaviedli sprevádzanie na škole a rozvíjali pedagogický ako tím lídri, mentori, koučovia priamo na školách.
- Vytvoriť tím na podporu týchto kľúčových pedagógov v priebehu I roka implementácie sprevádzania na SOŠ.